

udelukker i de fleste Tilfælde, at nogen kan ville benytte dem i disse Sager; men det har man da ogsaa indset forholdsvis tidlig, og man har derfor i de forskellige Lande været bestræbt paa at skabe en Institution, som paa en lettere, hurtigere og billigere Maade kunde træffe Afgørelse i Arbejdsstridigheder, og det har man gjort saaledes, at man har henvist disse Sagers Afgørelse snart, som i Tyskland, til de kommunale Øvrigheders Afgørelse og snart, som her hjemme f. Eks., til Statsmyndighedernes, Politimyndighedernes Afgørelse. Det er ganske vist et Fremstridt; men der har gjort sig den Indvending gældende derimod, at en saadan Enkelt-Dommers Afgørelse er af streng juridisk Bestaenhed i Forhold, som netop, naar de skulle paakendes paa rette Maade, betinge haade teknisk og økonomisk Indsigt i de forskellige Forhold, som Talen er om. Man maa ikke glemme, at Stridigheder om Arbejdskontrafteres Forstaaelse og Opholdelse meget ofte støtte sig paa Usance, Sædvane og Hævd paa det paagældende Arbejdssted, medens den paagældende Dømmer er anvist paa og ogsaa som Regel først og fremmest kun forstaa sig paa at bringe de Lovparagraffer, som ere anvendelige paa det paagældende Forhold, til Anvendelse, hvorved der undertiden kan tænkes Afgørelser, som ere meget forskellige fra dem, som vilde have fundet Sted, hvis det havde været sagtyndige Dommere, som havde haft Lejlighed til at afgøre Sagen. Det er altsaa ikke blot en hurtig og billig Afgørelse, men til lige en Afgørelse ved sagtyndige, som tilstræbes ved Arbejdsretternes Virksomhed. En anden Grund, hvorfor man har ønsket disse Arbejdsretter og ønsket dem fra det offentlige Side er den, at man betragter det som en Fordel, at der stables Institutioner, hvor Arbejdsgivere og Arbejdere komme i et personligt Berøringsforhold med hinanden af en anden Art end det, hvori de komme under deres daglige Arbejde i selve Arbejdsforholdet. Man har ment, at det var godt, naar der stables Institutioner, hvor de kunne mødes paa neutralt Gebet, og hvor den Gnidningsmodstand, som der efter Forholdenes Bestaenhed er og mange Gange vel maa være mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, kan blive overvunden, hvor der, altsaa i det hele kunde stables et Samarbejde under lige Forhold paa et saa neutralt Omraade, som Arbejdsretterne ere. Jeg vil her omtale, at jeg har bemærket, at Kandidat Trap i den omtalte Bog, han har skrevet, lægger særlig Vægt paa Arbejdsretterne, medens jeg for min Del,

baade i mit Foredrag paa Industrimødet og endnu, i mine egne Tanker, lægger den største og den overvejende Vægt paa Arbejdsretternes Udvikling til Enighedssamre. Jeg tør maaste deri se et Bevis for, at de muligvis begge to ere lige vigtige. At stryge den ene — den første — Del af dem vil allerede af den Grund være utilraadeligt som det er givet, at hvor vigtige Enighedssamrene end kunne være i de enkelte Tilfælde, naar det nemlig lykkes dem at løse deres Opgave, saa maa dog Antallet af de Tilfælde, som komme ind for Enighedssamrenes Behandling, nødvendigvis blive meget begrænset, og de ville saaledes forholdsvis sjældent give den ønskede Lejlighed til Samarbejde mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, medens der derimod, naar Arbejdsretterne ere i Virksomhed, i Forvejen — forinden Enighedssamret — vil have været Samarbejde mellem de to Parter i Retning af Stridighedens Afgørelse. Jeg tror derfor nok, at Enighedssamrene have større Chance for at opfylde deres Mission, naar de ere indrettede efter det inofficielle Mønster altsaa i Forbindelse med Arbejdsretter, end naar de oprettes selvstændigt.

Naar jeg derefter gaa over til disse Voldgiftsretter og Enighedssamre, som ere Genstand for Bestemmelserne i mit Lovforslags anden Del, vil jeg atter betone, at det er af væsentlig nyere Datum, at disse ere bleve Genstand for Lovgivningsmagtens Indgriben, end Tilfældet er med Arbejdsretterne, der jo snart kunne fejre deres Hundredaarsjubilæum. Det er i de sidste 6—7 Aar, at Lovgivningsmagten omkring i Europa har haft sin Opmærksomhed henvendt paa disse Institutioners Tilvejebringelse, og jeg tør sige, at det vistnok især er de gode Resultater, som man i Belgien i de sidste 6 Aar — fra 1887 — har opnaaet i saa Henseende, der har opmuntret til at søge dem tilvejebragte ogsaa andetsteds. Man har altsaa i 1890 indført dem ved Lov i Tyskland, og man har i 1893 endog givet en Lov desangaaende i England, der jo dog er saa berømt for sine private Voldgiftsretter og deres Virksomhed. Disse sidste have ganske vist i England forhindret Strejker og Lock-outs i Tusindtal, men uaagtet denne storartede Virksomhed, som det private Initiativ dersteds har skabt til Mægling og Forsoning i Arbejdsager, har Parlamentet alligevel ment, at der vilde være Anledning til ved Lovgivning at skabe en hderligere Tilskyndelse til Udviklingen af disse Institutioner og angive de væsentlige Principper, som Lovgivningsmagten mener bør komme i Betragt-